

Einar H. Guðmundsson

Stjarnvísindi:

Rit eftir íslenska höfunda og erlend rit
sem þýdd hafa verið á íslensku

Formáli

Í skrá þessari er að finna all ítarlegt yfirlit yfir frumsamin og þýdd rit um stjarnvísindi á tímabilinu frá landnámi til upphafs geimaldar árið 1957. Eftir þann tíma er skráin mjög ófullkomin. Áhersla er fyrst og fremst á prentað efni og þótt getið sé um ýmis óútgefin handrit, þá er handritalistinn langt frá því að vera tæmandi. Til dæmis vantar í hann ýmsar áhugaverðar rimbækur og fyrirlestranótur sem til eru á handritadeild Landsbókasafns Íslands – Háskólabókasafns.¹

1. Íslenskar miðaldir: Frá landnámi til siðaskipta

Til eru ýmis handrit um stjörnufræði og rímfræði frá tímabilinu frá því um miðja 12. öld fram á seinni hluta 14. aldar: *Rím I* eða *Rímbegla*, *Rím II* og *Rím III*. Ritin ásamt ítarlegri umfjöllun hafa flest verið prentuð í

Beckman, N., og Kr. Kálund (ritstj.): *Alfræði íslenzk: Islandsk encyklopædisk litteratur, II, Rímtöl*. Kaupmannahöfn 1914–16.

Stefán Björnsson (ritstj.): *Rymbegla sive rudimentum computi ecclesiastici et annalis veterum Islandorum in quo etiam continentur Chronologia, Geographica, Astronomia, Geometrica, Theologica, nonnulla ex historia universali et naturali rariora – Addita sunt: 1) Talbyrðingus ejusdem notis illustratus, 2) Oddi Astronomi somnia, 3) Joh. Arnæ et 4) Finni Johannæi Horologia.* Kaupmannahöfn 1780. Rímbegla í fyrsta sinn á prenti. Önnur útgáfa: Kaupmannahöfn 1801.

Sjá einnig: *Kulturhistorisk leksikon for nordisk middelalder fra vikingetid til reformati- onstid, I–XXI*. T.d. kaflana Kalendarium I og II, Matematisk litteratur, Solens gång genom zodiaken, Sol - og måneformørkelser, Stjernekundskab, Tideräkning, etc.

¹Leó Kristjánsson jarðeðlisfræðingur og Þorsteinn Sæmundsson stjörnufræðingur fá bestu þakkir fyrir gagnlegar ábendingar.

2. Seinni hluti sextánda aldar

Guðbrandur Þorláksson: *Calendarium Islandicum*. Hólar 1576.

Guðbrandur Þorláksson: *Calendarium-Islandskt Rijm*. Hólar 1597. Kom út aftur lítillega breytt árið 1611. Árið 1968 gaf Menningarsjóður rimbókina út ljósritaða með formála eftir Þorstein Sæmundsson.

3. Sautjándi öldin

Jón Guðmundsson lærði: *Plánetubók*. Handrit: Þjms. 14268 4to.

Gísli Einarsson: *Almanach Paa det Aar Effter vor Frelseris Jesu Christi Fødsel M. DC. L. Beregnit effter Planeternes Lob, Til Elevationem, poli gr. 55. min. 43. under hvilcken Kiøbenhaffn ligger, Aff Gislao Enario Islando, Mathematicum Studioso. Cum Privileg. S. R. Maj. – Prentet i Kiøbenhaffn, Aff Melchior Martzan, Acad. Typograph.* Kaupmannahöfn 1650.

Gísli Einarsson: *Schriff Calender Paa det Aar effter vor Herris Jesu Christi Fødsel M. DC. L. Beregnet Aff Gislao Enario Islando. Cum Privilegio S. R. Maj. – Prentet i Kiøbenhaffn, Aff Melchior Martzan.* Kaupmannahöfn 1650.

Anon.: Um tunglmyrkva og sólmyrkva – Handrit: *Lbs. 3998, 8vo – Á Sagnaneti* – Frá um 1650?

Gísli Þorláksson: *De Stellis Fixis et Errantibus (Um fastastjörnur og föruhnetti)*. Kaupmannahöfn 1651. Fyrsta prentaða ritið um stjörnufræði og heimsmýnd eftir íslenskan höfund.

Nansen, H.: *Compendium cosmographicum (Heimslýsing)*. Kaupmannahöfn 1633. Á dönsku. Þýðing Þórðar Sveinssonar á þessari bók er til í handriti frá 1653: ÍB. 292, 8vo. Stjörnufræðikaflar hennar eru að hluta notaðir í *Gandreið* Jóns Daðasonar (sjá einkum kafla 50–61), sem rituð var um 1660 og til er í handriti: ÍB. 35, fol.

Þórður Þorláksson: *Calendarium: Edur Islandskt Rijm, so Meñ meige vita huad Tijmmum Arsins lijdur, med thui hier eru ecke Arleg Almanøc*. Hólar 1671. „Gíslarím“; Einnig gefið út sem hluti af stærri bók: *Enchiridion*. Þar eru kaflar um stjörnufræði.

Páll Björnsson: „Hvornin þeir gömlu hafa uppleitað og fundið sannarlega sólarársins lengd.“ Handrit: AM 1042 4to.

Páll Björnsson: „Homilia de cometa Anno 1680.“ Handrit: RASK 108, 8vo; Lbs. 43, 4to.

Wandal, B.: *Almanack, Uppa thetta Aar M.DC.LXXXIV.* Kaupmannahöfn 1684. Íslenskir stúdentar þýddu. Árlegt almanak miðað við hnattstöðu Kaupmannahafnar.

Þórður Þorláksson: *Riim Tal Islenskt.* Skálholt 1687.

Þórður Þorláksson: *Calendarium Perpetuum Ævarande Tijmatal: Edur Riim Islenskt til að vita hvad Arsins Tijdum líjdur.* Skálholt 1692. „Þórðarrím“; Einnig gefið út sem hluti af endurskoðaðri *Enchiridion*.

Anon.: *Collectae ex mundi meteoro mystico aliquot sententiae – Handrit: Lbs. 1199, 4to – Á Sagnaneti – Frá um 1700?*

4. Átjándá öldin

1701–1720:

Jón Árnason: *Calendarium Gregorianum: Edur Sa Nie Still, Vppa hvørn Gregorius, 13de Pave i Rom, fañ Año 1582. fyrer Hialp og Lidveitslu Aloysii Lilií Stjörnameistara.* Hólar 1707.

Þorleifur Halldórsson: *De inventione astronomiæ apud Chaldæos (Um uppruna stjörnufræðinnar meðal Babylóníumanna).* Kaupmannahöfn 1706.

Þorleifur Halldórsson: *Schediasma Mathematicum de Aplane (Vísindalegar athugasemdir um festinguna).* Kaupmannahöfn 1707.

Þorleifur Halldórsson: *De harmonia coelorum Pythagorica (Um kenningu Pýþagórasar um samhljóma himnanna).* Kaupmannahöfn 1708.

Þorleifur Halldórsson: *De natura et constitutione temporis (Um eðli og samsetningu tímans).* Kaupmannahöfn 1709.

Þorleifur Halldórsson: *De sole retrogrado (Um bakhreyfingu sólar).* Kaupmannahöfn 1710.

Þorleifur Halldórsson: *Lof lyginnar.* Reykjavík 1988. Upphaflega samið á latínu árið 1703: *Mendacii encomium.* Höfundur þýddi svo á íslensku 1711. Kom fyrst á prenti árið 1915.

Magnús Arason: *De zonis globi terraquei (Um beltaskiptingu jarðar).* Kaupmannahöfn 1707.

Magnús Arason: *Phases Lunæ Dissertatione Mathematica I Adumbratæ (Um kvartilaskipti tunglsins I).* Kaupmannahöfn 1708.

Magnús Arason: *Phases Lunæ, Disputatione Mathematica II Adumbratæ (Um kvartilaskipti tunglsins II)*. Kaupmannahöfn 1709.

Magnús Arason: *Phases Lunæ Thesibus Mathematicis Loco Disputationis III Adumbratæ (Um kvartilaskipti tunglsins III)*. Kaupmannahöfn 1710.

Magnús Arason: *De adminiculis simplicioribus in geometria (Um einfaldari hjálpartæki í flatarmálsfræði)*. Kaupmannahöfn 1710. Um landmælingar.

Magnús Arason: *Tristissimum obitum Viri Inter Mortales quondam Perillustris et Generosi Dn. Olai Römeri S. R. M. Dan: ... : Mathematici Regii incomparabilis, & Mathematicum Professoris excellentissimi etc.*. Kaupmannahöfn 1710. Erfiljóð eftir Ole Römer.

1721–1740:

Jónas Daðason Gam: *Schediasma de ratione anni solaris, secundum rudem observationem veterum paganorum in Islandia (Um sólarár fornanna)*. Kaupmannahöfn 1733 (með Íslendingabók).

Jón Árnason: *Dactylismus ecclesiasticus: edur Fingra-Ríjm, vidvikiande Kyrkiu-Arsins Tijmum: Hvert, ad afdregnum þeim Romversku Tøtrum Gamla Stijls, hefir sæmiligañ Íslenskañ Bwning feingid, lagadañ epter Tijmatale hinu Nya : Fylger og med Ny Adferd ad fiña Íslensk Misseraskipte*. Kaupmannahöfn 1739. Gefið aftur út 1838 og 1946.

Jón Árnason: *Horologium Islandicum eda Eyktamörk íslensk*. Prentað á eftir *Fingrarími* Jóns 1739. Einnig aftan við *Rímbeglu* Stefáns Björnssonar frá 1780.

Anon.: Um tunglsins kveikingu – *Handrit: ÍB. 536, 8vo* – Á *Sagnaneti* – Frá 1740?

1741–1760:

Þorkell Jónsson, skrifari: Margvíslegt efni úr stjörnufræði og rímfræði með myndum – *Handrit: JS. 392, 8vo* – Á *Sagnaneti* – Frá 1747?

Sæmundur Hólm, skrifari: Stjörnufræði og rímfræði – *Handrit: Lbs. 819, 4to* – Á *Sagnaneti* – Frá 1750?

Stefán Björnsson: *Dissertatio de Effectu Cometarum Descendentium in Systema Nostrum Planetarium (Um verkan halastjarna sem ganga niður í reikistjörnukerfi vort)*. Kaupmannahöfn 1758.

Stefán Björnsson: *Dissertatio de usu astronomiae in medicina, cujus praeliminaria de influxu corporum caelestium systematis nostri solaris in tellurem nostram mediante vi luminaria et magnetica (Fyrirlestur um gagnsemi stjörnufræði í læknislist. Inngangur um áhrif himinhnatta sólkerfis vors á jörð vora með ljós- og segulafli)*. Kaupmannahöfn 1759.

Stefán Björnsson: *Dissertatio spectans ad physicam coelestem (Fyrirlestur varðandi eðli himintungla)*. Kaupmannahöfn 1760.

Hannes Finnsson: „Udtog af Geographien“ og „Den Sphæriske Astronomie.“ Handrit frá ca. 1760: Lbs. 99, 8vo.

1761–1780:

Stefán Björnsson (ritstj.): *Rymbegla sive rudimentum computi ecclesiastici et annalis veterum Islandorum in quo etiam continentur Chronologia, Geographica, Astronomia, Geometrica, Theologica, nonnulla ex historia universali et naturali rariora – Addita sunt: 1) Talbyrðingus ejusdem notis illustratus, 2) Oddi Astronomi somnia, 3) Joh. Arnæ et 4) Finni Johannæi Horologia*. Kaupmannahöfn 1780. Rimbegla í fyrsta sinn á prenti. Önnur útgáfa: Kaupmannahöfn 1801.

Stefán Björnsson: *Introductio in Tetragonometriam (Inngangur að ferhyrningafræði)*. Kaupmannahöfn 1780.

Björn Halldórsson: *Atli*. Hrappsey 1780. Einkum kaflar VI, XXV og XXVI. Endurprentað í verkinu *Rit Björns Halldórssonar*, ritstj. Gísli Kristjánsson og Björn Sigfússon. Reykjavík 1983.

1781–1800:

Lievog, R.: *Astronomiske og Meteorologiske Observationer paa Island 1779–1793*. Handrit: ÍB. 234 a–b, 4to.

Büsching, A.F.: „Doct. Anton Friderich Büschings Undirvisan í Náttúruhistoriunni fyrir þá, sem annathvert alz eckert edr lítit vita af henni.“ Guðmundur Þorgrímsson þýddi. *Rit Lærdómslistafélagsins* II. bls. 231–262; III. bls. 28–51; V. bls. 1–32; X. bls. 61–123; XIII. bls. 1–84. Khöfn 1782–94. Sveinn Pálsson þýddi síðasta hlutann (í 13. bindinu). Stjörnufræðin er í 2. bindi (frá 1782), bls. 232–243.

Magnús Stephensen: „Professor Bugges Forelæsninger over de Astronomiske Videnskaber med tilhørende Figurer.“ Handrit frá 1783: Lbs. 592, 4to.

Magnús Stephensen: „Um Meteora, edr Vedrattufar, Loptsiönir, og adra náttúrliga tilburdi á sió og landi.“ *Rit Lærdómslistafélagsins*, 3, 1783, bls. 122–192. Um veðurfræði og háloftafræði.

Stefán Björnsson: „Teikn til Vedrattufars, af Sólu, Túngli og Stiørnum, Lopti, Jordu, Vatni og Dýrum. Samanlesin úr Þýzkum og fleirum skrifum.“ *Rit Lærdómslistafélagsins*, 8, 1788, bls. 109–150.

Jón Jónsson: „Um Vallarmál.“ *Rit Lærdómslistafélagsins*, 9, 1789, bls. 24–90. Um landmælingar.

Anon.: „Professor Thomas Bugges Forelæsninger over Een Deel af den Anvendte Mathematik.“ Handrit frá 1793: ÍBR. 116, 4to. Sumar myndir litaðar.

Stefán Björnsson: „Nockr Vidurauki lagdr til Hugvekiunnar um Vallar-mál í nfunða bindinni Félags ritanna, og Lagfæring nockurra úrlausna, sem í henni Lesaranum fyri siónir koma.“ *Rit Lærdómslistafélagsins*, 13, 1794, bls. 251–278. Um landmælingar.

Hannes Finnsson: „Um Halastjörnur.“ Í *Qvøld-vøkurnar 1794. Samanteknar af Dr. Hannesi Finnssyni*. Leirárgörðum 1796-1797, bls. 45–58.

Magnús Stephensen: „Alstyrndi Himininn.“ Í *Skémtileg Vina-Gledi í fródlegum Samrædum og Liódmælum*. Leirárgörðum 1797, bls. 28–52.

Magnús Stephensen: „Vorir Sólheimar.“ Í *Skémtileg Vina-Gledi í fródlegum Samrædum og Liódmælum*. Leirárgörðum 1797, bls. 53–69.

Suhm, P.F.: *Sá gudlega þenkjandi Náttúru-skodari, það er Hugleiding yfir Byggingu Heimsins, edur Handverk Guds á Himni og Jördu. Asamt annari Hugleidingu um Dygdina*. Jón Jónsson þýddi og skrifaði merkar neðanmálgreinar. Leirárgörðum 1798.

5. Nítjándi öldin

1801–1820:

Oddur Hjaltalín og fl.: Rímfræði með töflum – Handrit: ÍBR 64 8vo – Frá 1813– á *Sagnaneti*.

Oddur Hjaltalín: *Nytt Lesriim, sem kennir ad útreikna Arsins adskiljanlegu Tídir, samt Túnglkomur og annad héraðlútandi*. Beitistöðum 1817.

1821–1830:

Gunnlaugur Oddsson, Grímur Jónsson og Þórður Sveinbjörnsson: *Almenn landaskipunarfræði*. Kaupmannahöfn 1821-27. Stjórnufræðin er í fyrsta kafla fyrri parts (frá 1821), bls. 3–77. Hún er rituð af þeim Grími og Þórði.

Björn Gunnlaugsson: „Um nytsemi mælifræðinnar“. *Fréttabréf Íslenzka stærðfræðafélagsins*, 1. tbl., 5. árg. 1993, bls. 54-66. Með formála eftir Reyni Axelsson stærðfræðing. Skólasetningarræða 1822.

Björn Gunnlaugsson: „Um halastjörnuna 1826.“ *Klausturpósturinn IX*, 1827, bls. 93-95.

Björn Gunnlaugsson: *Nockrar einfaldar Reglur til að útreikna Túnglsins Gáng. Í Solemnia scholastica ... Scholae Bessastadensis*. Viðey 1828. Verkið er einnig birt á latínu í sama riti: *Regulæ quædam simpliciores ad computandum motum lunæ*.

1831–1840:

Björn Gunnlaugsson: *Om den ved det islandske litterære Selskab i disse Aar besørgede Opmaaling og Korttegning over det Indre i Island. Í Solemnia scholastica ... Scholae Bessastadensis*. Viðey 1834. Verkið er einnig birt á latínu í sama riti: *De mensura et delineatione Islandiæ interioris cura Societatis litterariæ islandicæ hic temporibus facienda*.

Jónas Hallgrímsson: „Um eðli og uppruna jarðarinnar.“ *Fjölnir*, 1. ár, 1835, bls. 99-130.

Björn Gunnlaugsson: *Töblur yfir Sólarinnar sýnilega gáng á Islandi. Í Skóla-Hátíð ... Bessastada Skóla*. Viðey 1836.

Almanakið 1837: Fyrsta íslenska árlega almanakið kemur út. Danskir stjörnufræðingar sjá um fræðilega útreikninga til 1922.

1841–1850:

Ursin, G.F.: *Stjörnufræði, ljett og handa alþídu eptir Dr. G. F. Ursin stjörnuspeking og háskólakjennara*. Jónas Hallgrímsson íslenskadi. Videiar Klaustri 1842. Endurprentuð í safninu *Ritverk Jónasar Hallgrímssonar III*. Ritstj. Haukur Hannesson, Páll Valsson og Sveinn Yngvi Egilsson. Reykjavík 1984, bls. 315-536. Sjá einnig IV. bindi, bls. 526-531. Þýðing á bók Ursins: *Populært Foredrag over Astronomien*. Kaupmannahöfn 1838.

Björn Gunnlaugsson: (a) *Njóla, edur auðveld skodun himinsins, með þar af fljótandi hugleiðingum um hátígn Guds og alheims áformid, eda hans tilgáng med heiminn*. Í *Bodsrít ... Bessastada Skóla*. Viðey 1842. (b) *Njóla, eða hugmynd um alheimsáformið af skodun guðs verka og kristindómi, tilraun til alheimsáforms-fræði (teleologia mundi)*. 2. útgáfa, aukin og endurbætt. Reykjavík 1853. (c) *Njóla, eða hugmynd um alheimsáformið*. 3. útgáfa, Reykjavík 1884.

Schumacher, H.C.: „Almyrkvi á sólu í Vínarborg 8da dag júlímánaðar 1842.“ Þýðandi Jónas Hallgrímsson. *Fjölnir*, 6. ár, 1843, bls. 55-58.

Finnur Magnússon: „Om de gamle Skandinavers Inddeling af Dagens Tider og forskjellige Spor deraf hos deres Efterkommere og flere beslægtede Folk“. *Skrifter, Kgl. Danske Vidensk. Selskab, Historisk og filosofisk Afd.* 4, VII, 1844, bls. 129-248. Útdráttur í *Oversigt*, 1844 nr. 5-6, bls. 82-89. Athugasemdir eftir J.H. Schröter eru í *Oversigt*, 1846 nr. 1-2, bls. 5-10.

Björn Gunnlaugsson: (a) *Leiðarvísir til að þekkja stjörnur. fyrri parturinn*. Í *Bodsrít ... Bessastada Skóla*. Reykjavík 1845. (b) *Leiðarvísir til að þekkja stjörnur. síðari parturinn*. Í *Bodsrít ... Bessastada Skóla*. Reykjavík 1846.

Björn Gunnlaugsson: „Um þyngd reikistjarna.“ *Reykjavíkurbósturinn*, 3, 1849, bls. 62-65.

Hjálmar Jónsson í Bólu, skrifari: Ýmislegt smálegt, aðalega rímfræði – *Handrit: Lbs. 1737, 8vo – Á Sagnaneti – Frá 1850?*

1851–1860:

Björn Gunnlaugsson: „Reikistjörnur í janúarmánuði 1852.“ *Ný tíðindi*, 1, 1852, bls. 15.

Björn Gunnlaugsson: „Um loptsjón, er sást á næstliðnum vetri.“ *Ný tíðindi*, 1, 1852, bls. 52, 63, 70-71.

Fischer, J.G.: *Eðlisfræði*. Magnús Grímsson íslenskaði. Kaupmannahöfn 1852. Góð umfjöllun um stjörnusjónauka.

Jón Thorlacíus: *Stundatal eptir stjörnum og tungli*. Akureyri 1855.

Björn Gunnlaugsson: „Halastjarnan 1858.“ *Handrit Lbs. 626, 8vo*. Prentað í *Týli*, 15, 1985, bls. 6.

Björn Gunnlaugsson: „Um stundatal eptir stjörnum og tungli.“ *Þjóðólfur*, 10, 1858, bls. 147.

Jón Árnason bókavörður, skrifari?: M.a. plánetubók með myndum – *Handrit: JS. 158, fol – Á Sagnaneti – Frá 1859?*

Björn Gunnlaugsson: „Umferðatími reikistjarna.“ *Þjóðólfur*, 11, 1859, bls. 91.

Björn Gunnlaugsson: „Jarðstjörnugangan um haustið 1860.“ *Íslendingur*, 1, 1860, bls. 53–54.

Anon.: „Nýja jarðstjarnan.“ *Íslendingur*, 1, 1860, bls. 25–26.

Páll Sveinsson: „Alheimurinn.“ *Ný sumargjöf*, 1860, bls. 90–100.

1861–1870:

Björn Gunnlaugsson: „Jón Bjarnason í Þórormstungu.“ *Þjóðólfur*, 14, 1861, bls. 26-27.

Jón Hjaltalín: „Frá Norðra til tunglsins.“ *Íslendingur*, 2, 1862. Kjallaragrein 8., 19. og 22. feb., dálkar 165–200.

Björn Gunnlaugsson: *Einföld landmæling til að kenna að semja afstöðu uppdrætti með auðfengnum verkfærum*. Kaupmannahöfn 1868.

1871–1880:

Benedikt Sveinbjarnarson Gröndal: „Tíminn.“ *Gefn*, 3, 1872, bls. 21–42.

Þórarinn Böðvarsson: *Lestrarbók handa alþýðu á Íslandi*. Kaupmannahöfn 1874. Fjallað er um stjarnvísindi á bls. 131–145 og 236–238.

Björn Jensson: „Viðaukagreinir.“ *Skírnir*, 49, 1875, bls. 139. Um þvergöngu Venusar í desember 1874 og fjarlægð jarðar frá sólu.

Anon.: „Uppgötvan Leverriers.“ *Ísafold*, 5, 1878, 2. tbl. bls. 5–8 og 3. tbl. bls. 11.

Þorvaldur Thoroddsen: „Nokkur orð um jarðfræði.“ *Andvari*. 6. ár, 1880, bls. 44–104.

Gísli Brynjúlfsson: „Um almennt dagatal og ártal og samskeyti þess við íslenskt tímatal í fornöld.“ *Andvari*, 6, 1880, bls. 133–192.

1881–1890:

Þorvaldur Thoroddsen: „Sólin og ljósið.“ *Andvari*, 8. ár, 1882, bls. 17–52.

Þorvaldur Thoroddsen: „Halastjörnur og stjörnuhröp.“ *Tímarit Hins íslenska bókmentafélags*, 4, 1883, bls. 83–96.

Páll Jónsson: „Nokkur orð um stjörnufræði og stjörnur.“ *Norðanfari*, 1883: 4. okt. bls. 81–82; 13. okt. bls. 90–91 og 26. okt. bls. 94–95.

Tromholt, S.: *Förin til tunglsins*. Fyrirlestur. E.F. þýddi. Reykjavík 1884.

Tunsch, P.: „Jarðstjarnan Júpíter.“ Fyrirlestur. *Iðunn*, 3, 1885, bls. 298–305.

Anon.: „Um tunglið.“ *Almanak þjóðvinafélagsins*, 13, 1887, bls. 56–59.

Anon.: „Stjörnuturninn á Hamiltonfjalli.“ *Ísafold*, 21. sept. 1887, bls. 179.

Þorvaldur Thoroddsen: „Smágreinir um nýjar uppgötvanir.“ *Tímarit Hins íslenska bókmentafélags*, 9, 1888, bls. 126–128. Einkum um Júpíter.

e. u.: „Marztunglin og jarðstjarnan Æthra.“ *Ísafold*, 25. sept. 1889, bls. 306.

Björn Jensson: *Stjörnufræði*. Sniðin eptir Chamber's Instruction for the people. Reykjavík 1889.

1891–1900:

De Parville, H.: *Hvers vegna?–Vegna þess! Spurningakver náttúruvísindanna*. Guðmundur Magnússon þýddi. Kaupmannahöfn 1891–1893. Talsvert mikið fjallað um stjarnvísindi.

Porvaldur Thoroddsen: *Landfræðissaga Íslands I–IV*. Reykjavík og Kaupmannahöfn 1892–1904. Ný myndskreytt útgáfa: Reykjavík 2003–2006.

Ball, R.: „Líf á öðrum hnöttum.“ *Lögberg*, 7, 1894–1895, 101.–102. tbl. bls. 2.

Flammarion, C.: „Undraverða augað.“ *Öldin*, 4, (Winnipeg) 1896, bls. 120–124.

Proctor, M.: „Líf á öðrum hnöttum.“ *Svava*, 2, 1897–1898, bls. 1–14.

Anon.: „Hvað á jörðin og tunglið í vændum.“ *Lögberg*, 10, 1897, 10. tbl., bls. 1.

Anon.: „Endimörk alheimsins.“ *Fjallkonan*, XV, 6, 1898, bls. 22–23.

Flammarion, C.: *Úranía*. Þýðandi Björn Bjarnason. Kaupmannahöfn 1898. Vísindaskáldsaga.

Flammarion, C.: „Ljósmyndan af himinhvolfinu.“ *Þjóðólfur*, 50, 1898: 48. tbl., bls. 190–191; 49. tbl., bls. 195; 50. tbl., bls. 197–198 og 53. tbl., bls. 210–211.

Jón Ólafsson: „Útlifaðar reikistjörnur.“ *Sunnanfari*, 7, 1898, bls. 44–46.

Køhl, T.: „Forlög jarðarinnar.“ Stefán Runólfsson þýddi. *Haukur*, 1, 1898, bls. 69–70.

Salvesen, J.: „Eru lífandi verur á plánetunum?“. *Þjóðólfur*, 60, 1898: 19. tbl., bls. 70 og 25. tbl., bls. 92.

Thomsen, J.: „Stærð jarðarinnar.“ Stefán Runólfsson þýddi. *Haukur*, 2, 1898–1899, bls. 61–63.

Anon.: „Er hiti sólarinnar óprotlegur.“ Stefán Runólfsson þýddi. *Haukur*, 2, 1898–1899, bls. 85–86.

Anon.: „Jarðstjarnan Venus.“ *Svava*, 3, 1898–1899, bls. 337–343.

Ólafur S. Thorgeirsson: „Áhrif tunglsins á veðrið.“ *Almanak Ólafs S. Thorgeirssonar*, 7, 1900, bls. 16–22.

6. Tuttugasta öldin til upphafs geimaldar 1957

1901-1910:

Ball, R.: „Tvístjörnur.“ Magnús Stephensen þýddi. *Skírnir*, 79, 1905, bls. 238–249.

Ágúst H. Bjarnason: *Yfirlit yfir sögu mannsandans: Nítjándi öldin*. Reykjavík 1906. Fjallað er um uppruna sólkerfanna í kafla V.4 og ævisögu jarðarinnar í kafla V.5.

Anon.: „Dálítið um stjörnufræði.“ *Baldur* (útg. í Gimli), 5, 1907–1908, 35. tbl., bls. 2–3.

Einar Hjörleifsson Kvaran: „Dómur Galileis.“ *Skírnir*, 82, 1908, bls. 370-371.

Anon.: „Halastjarnan.“ *Ísafold*, 4. maí, 1910, bls. 105.

1911-1920:

Bjarni Sæmundsson: *Kennslubók í Landfræði*. Reykjavík 1912. Fjallað er um stjörnufræði á bls. 150–156. Bókin kom í mörgum útgáfum.

[Sturla Einarsson, Vestur-Íslendingur (bróðursonur Indriða Einarssonar skálds) lauk doktorsprófi í stjörnufræði við Kaliforníuháskóla í Berkeley árið 1913 með ritgerðinni „On the Orbits of Minor Planets (624) Hector and (588) Achilles of the Trojan Group.“ Sturla varð síðar prófessor í stjörnufræði í Berkeley.]

Janus Jónsson: „Giordano Bruno.“ *Skírnir*, 87, 1913, bls. 269-276.

Beckman, N., og Kr. Kálund (ritstj.): *Alfræði íslensk: Íslensk encyklopædisk litteratur, II, Rímtöl*. Kaupmannahöfn 1914–16.

Janus Jónsson: „Kopernikus.“ *Skírnir*, 89, 1915, bls. 142-149.

Sigurður Þórólfsson: *Á öðrum hnöttum: Getgátur og vissa*. Reykjavík 1915.

Ágúst H. Bjarnason: „Heimsmýndin nýja.“ *Iðunn*. Nýr flokkur, 1, 1915-16, bls. 33-49 og 132-140; 2, 1916-17, bls. 48-62 og 312-318; 3, 1917-18, bls. 203-217; 4, 1918-19, bls. 298-316.

Magnús Stephensen: „Sólin og Sirius.“ *Iðunn*. Nýr flokkur, 1, 1915-16, bls. 230–244. Unnið uppúr bók eftir R. Balls.

Þorvaldur Thoroddsen: „Hin nýja stjörnulist.“ *Eimreiðin*, 22, 1916, bls. 1-12.

Þorvaldur Thoroddsen: „Sírius.“ *Eimreiðin*, 22. ár, 1916, bls. 92-96.

Þorvaldur Thoroddsen: „Fjarlægð og hreyfing stjarna.“ *Eimreiðin*, 22. ár, 1916, bls. 178-192.

Þorvaldur Thoroddsen: „Heimur og geimur. Þættir úr alþýðlegri stjörnufræði.“ *Ársrit hins íslenska fræðafjelags í Kaupmannahöfn* 1917, bls. 1-42.

Sigurður Þórólfsson: *Alþýðleg veðurfræði*. Reykjavík 1919. Sjá einkum VII. kafla: Sólblettir, bls. 74–105.

Símskeyti frá Kaupmannahöfn dagsett 18. nóvember 1919. Fréttin birtist í *Vísi* 19. nóv., *Morgunblaðinu* 20. nóv. og *Ísafold* 24. nóv.: „Símað er frá London að stjörnufræði- og eðlisfræði-félagið enska hafi fallist á kenningar þýska prófessorsins Einsteins, sem eru andvígur kenningum Newtons og kollvarpa jafnvel þyngdarlögmálskenningunum.“

Anon.: „Utan úr heimi: Hringar Satúrnusar.“ *Eimreiðin*, 26. ár, 1920, bls. 233-238. Með myndum.

Páll Halldórsson: *Siglingafræði*. Að mestu þýtt og endursagt eftir bók J.A.D.J. Bildsøe. Reykjavík 1920.

1921-1930:

Holtsmark, J.: „Einsteinskenning.“ *Andvari*, 46, 1921, bls. 86-107.

Moszkowski, A.: „Einstein.“ *Iðunn*. Nýr flokkur, 7, 1921-22, bls. 110-129. Ágúst H. Bjarnason þýddi. Þetta er lausleg þýðing á fyrsta kafla bókar Moszkowskis, *Einstein. Einblicke in seine Gedankenwelt* (Hamborg 1920).

Ólafur Daníelsson: „Afstæðiskenningin.“ *Skírnir*, 96, 1922, bls. 34-52.

Þorkell Þorkelsson: „Bemærkninger til de komputistiske Afhandlinger: Rímtöl i Alfræði Íslenzk II.“ *Árbog for Nordisk Oldk. og Historie*, 1923, bls. 153–178.

Almanakið 1923: Íslendingar (Ólafur Dan Daníelsson og Þorkell Þorkelsson) taka að sér stjarnfræðilega útreikninga í fyrsta sinn.

Björg Þorlákisdóttir: „Helztu tilgátur um uppruna lífs á jörðu.“ *Eimreiðin*, 31, 1925, bls. 202–223.

Samúel Eggertsson: „Nýjungar í stjörnufræði.“ *Eimreiðin*, 31, 1925, bls. 246–259.

Þorkell Þorkelsson: „Zur Ableitung der ablenkenden Wirkung der Erddrehung.“ *Meteorol. Zeitschr.*, 42, 1925, bls. 407–408.

Þorkell Þorkelsson: „Afstæðiskenningin og tilraun Michelsons.“ *Tímarit Verkfræðingafélags Íslands*, 11, 1926, bls. 21–25.

Porkell Þorkelsson: „Stjörnu–Oddi.“ *Skírnir*, 100, 1926, bls. 45–65.

Ágúst H. Bjarnason: *Himingeimurinn*. Akureyri 1926.

Ásgeir Magnússon: „Djúpið mikla.“ *Iðunn*. Nýr flokkur, 10, 1926, bls. 52–68.

Ásgeir Magnússon: *Vetrarbraut. Alþýðubók og skólabók*. Reykjavík 1926.

Ásgeir Magnússon: „Rúm og tími.“ *Iðunn*. Nýr flokkur, 11, 1927, bls. 250–256 og 339–343; 12, 1928, bls. 119–129 og 285–289.

Steinþór Sigurðsson: „De nærmeste Stjerner. Komet Comas Sola.“ Í *Nordisk Astronomisk Tidsskrift*, 8 (2), 1927, bls. 77.

Jón Eyþórsson: „Norðurljós–Aurora borealis.“ *Eimreiðin*, 33, 1927, bls. 331–347.

Lodge, O.: *Þróun og sköpun*. Reykjavík 1927. Knútur Arngrímsson íslenskaði. Þýðing á bókinni *Evolution and Creation* frá 1926.

Porkell Þorkelsson: „Misseristalið og tildrög þess.“ *Skírnir*, 102, 1928, bls. 124–144.

Helgi Pjeturss: Stækkandi heimur. *Ennýall*, 1929, bls. 246–249.

Fischer, C.: „Veraldir í smíðum.“ Sveinn Sigurðsson þýddi. *Eimreiðin*, 35, 1929, bls. 128–137.

Ágúst H. Bjarnason: „Trú og vísindi.“ *Vaka*, 3, 1929, bls. 230–242.

Sveinn Sigurðsson: „Geimfarir og gosflugur.“ *Eimreiðin*, 36, 1930, bls. 367–374.

1931-1940:

Trausti Einarsson: „Um byggingu stjarnanna.“ *Eimreiðin*, 37, 1931, bls. 342–353.

Ágúst H. Bjarnason: *Heimsmynd vísindanna*. (Fylgir Árbók Háskóla Íslands 1928–1929.) Reykjavík 1931.

Steinþór Sigurðsson: „Plútó.“ *Náttúrufræðingurinn*, 1, 1931, bls. 122–124.

Guðmundur G. Bárðarson: „Órion veiðimaður.“ *Náttúrufræðingurinn*, 1, 1931, bls. 145–147.

Guðmundur G. Bárðarson: „Stjörnuhiminninn.“ *Náttúrufræðingurinn*, 1, 1931, bls. 152–160.

- Anon.: „Hin nýja heimsskoðun.“ *Eimreiðin*, 37, 1931, bls. 50.
- Anon.: „Nýir heimar fundnir í 150 milljóna ljósára fjarlægð.“ *Ægir*, 24, 1931, bls. 82.
- Anon.: „Alheimurinn og lífið.“ *Eimreiðin*, 38, 1932, bls. 134–136.
- Bürgel, B.H.: „Hvar erum vjer á morgun?“ *Lesbók Morgunblaðsins*, 17. júlí 1932, bls. 216–217.
- Porkell Þorkelsson: „Ari fróði og sumaraukareglan.“ *Skírnir*, 106, 1932, bls. 204–210.
- Porkell Þorkelsson: „Stiklastaðaorusta og sólmyrkvinn.“ *Skírnir*, 107, 1933, bls. 146–165.
- Porkell Þorkelsson: „Sonnen- und Mondfinsternisse nach gedruckten islandischen Quellen bis zum Jahre 1734.“ *Rit Vísindafélags Íslendinga XV*. Reykjavík 1933.
- Trausti Einarsson: „Stjörnuvíkingur fyrir almenning.“ *Alþýðublaðið*, 24. des. 1933.
- Steinþór Sigurðsson: „Über die Bewegung der Planeten der Jupitergruppe 588 Achilles in der Zeit von 1906 bis 1929.“ *Astronomische Nachrichten*, 250, 1933, dálkar 281–292.
- Jeans, J.: „Endalok.“ *Eimreiðin*, 39, 1933, bls. 145–150. Ásgeir Magnússon þýddi lauslega úr lokakafli bókarinnar *The Universe Around Us* frá 1929.
- Janssen, L.: „Geimgeislarnir.“ *Iðunn*. Nýr flokkur, 17, 1933, bls. 345–355.
- Sveinn Sigurðsson: „Makrokosmos.“ *Eimreiðin*, 40, 1934, bls. 46–58.
- Sveinn Sigurðsson: „Stærsti sjónauki heimsins.“ *Eimreiðin*, 40, 1934, bls. 404–407.
- Árni Friðriksson: „Um stjörnuhröp.“ *Náttúrufræðingurinn*, 4, 1934, bls. 101–102.
- Trausti Einarsson: „Über die Möglichkeit fortlaufender Koronabeobachtungen.“ *Zeitschr. f. Astrophysik*, 8 (3), 1934, bls. 208–224. Doktorsritgerð.
- Trausti Einarsson: „Litrófin og þýðing þeirra fyrir rannsóknir á sólinni.“ *Tímarit Verkfræðingafélags Íslands*, 20, 1935, bls. 31–40 + litmynd.
- G. H.: „Stærsta sjónpípa heims“ *Lesbók Morgunblaðsins*, 26. janúar 1936, bls. 32.
- Porkell Þorkelsson: „Den islandske Tidsregnings Udvikling.“ *Årbog for Nordisk Oldk. og Historie*, 1936, bls. 46–70.
- Porkell Þorkelsson: „Islandische Eyktmarken und Vierteljahreseinteilung.“ *Greinar Vísindafélags Íslendinga*, I, 2, 1937, bls. 104–124.

Trausti Einarsson: „Tunglið.“ *Náttúrufræðingurinn*, 7, 1937, bls. 81–90.

Árni Friðriksson: „Hvað er langt til stjarnanna?“ *Náttúrufræðingurinn*, 7, 1937, bls. 39–41.

Árni Friðriksson: „Ferð um sólkerfið.“ *Náttúrufræðingurinn*, 7, 1937, bls. 126–139. Stuðst var við *The Stars in their Course* eftir J. Jeans.

Van der Berg, G.: „Mána-för mín.“ Sveinn Sigurðsson þýddi. *Eimreiðin*, 43, 1937, bls. 43–52.

Björn Franzson: *Efnisheimurinn*. Reykjavík 1938.

Steinþór Sigurðsson: „Reikistjarnan Mars.“ *Náttúrufræðingurinn*, 9, 1939, bls. 161–171.

Helgi Hálfðánarson: *Ferðalangar. Ævintýri handa börnum og unglíngum*. Reykjavík 1939.

Sigurþór Runólfsson: *Leiðarvísir um fingrarím*. Reykjavík 1939.

Halldór Hermansson: „Íslenskar rimbækur og almanök.“ Í *Bibliofile Breve til Ejnar Munksgaard paa 50-aarsdagen*. Kaupmannahöfn 1940, bls. 45–55

Trausti Ólafsson: „Efni og orka.“ *Eimreiðin*, 46, 1940, bls. 245–254.

1941-1950:

Ólafur Dan Daníelsson: *Stjörnufræði*. Fjölrit. Reykjavík 1941.

Sveinn Sigurðsson: „Líf á öðrum hnöttum.“ *Eimreiðin*, 49, 1943, bls. 134–137.

Sveinn Sigurðsson: „Byggðir hnettir: ný viðhorf í stjörnufræði.“ *Eimreiðin*, 49, 1943, bls. 226–231.

Björn Franzson: „Hverju líkist alheimurinn.“ *Tímarit Máls og menningar*, 5, 1944, bls. 137–143. Þýtt og endursagt úr fyrsta kafla bókarinnar *An Outline of the Universe* (1938) eftir Crowther.

Trausti Einarsson: *Ágrip af stjörnufræði handa menntaskólum*. Fjölrit. Reykjavík 1944.

Bjarni Vilhjálmsson: „Nýyrði í Stjörnufræði Ursins.“ *Skírnir*, 118, 1944, bls. 99–130.

Shapley, H. og fl. (ritstj.): *Undur veraldar*. Reykjavík 1945. M.a. með þýðingum Trausta Einarssonar á greinum eftir Kóperníkus, Galíleí, Moulton, Jeans og Eddington.

Þorkell Þorkelsson: „Sumarauki. Athugasemd við rit um Ara fróða“ *Skírnir*, 119, 1945, bls. 145–153.

Steinþór Sigurðsson: „Ný kenning um myndunarsögu heimsins.“ *Jörð*, 7, 1946, bls. 95–108.

Sigurkarl Stefánsson: *Stærðfræði handa máladeildum menntaskólanna*. Síðasti kafli er um stjörnufræði. Reykjavík 1946.

Anon.: „Stærsti stjörnuvíkingur í heimi í smíðum“ *Morgunblaðið*, 19. október 1946, bls. 5.

Mortensen, H.: „400 ára minning Tycho Brahe“ *Morgunblaðið*, 7. desember 1946, bls. 9.

Þorbjörn Sigurgeirsson og K.A. Yamakawa: „Decay of Mesons Stopped in Light Materials.“ *Phys. Rev.*, 71, 1947, bls. 319–320.

Anon.: „Stærsti stjörnuvíkingur í heimi“ *Morgunblaðið*, 16. júlí 1947, bls. 6.

G. J. A.: „Stærsti stjörnuvíkingur heimsins“ *Morgunblaðið*, 27. janúar 1948, bls. 6 og 8.

Niels Dungál: *Blekking og þekking*. Reykjavík 1948. 3. kafli fjallar um Galíleó Galíleí.

Björn Magnússon: „Heimsmýndin og guðstrúin.“ Í *Samtíð og saga IV*. Reykjavík 1948.

Anon.: „Stjörnustöðin á Palomar-fjalli.“ *Eimreiðin*, 54, 1948, bls. 104.

Ingalls, A.G.: „Nótt á Palomar-fjalli.“ *Eimreiðin*, 54, 1948, bls. 290–293.

Þorbjörn Sigurgeirsson og K.A. Yamakawa: „Electron Emitting Power of Stopped Mesons.“ *Rev. Mod. Phys.*, 21, 1949, bls. 124–132.

Þorbjörn Sigurgeirsson: „Geimgeislar.“ *Tímarit Verkfræðingafélags Íslands*, 34, 1949, bls. 77–90.

Sigurbjörn Einarsson: „Lúther, Melankton og Kóperníkus.“ *Viðförla*, 3-4, 1950, bls. 13-30.

1951-1957:

Þorbjörn Sigurgeirsson: „Geimgeislar opna nýjar leiðir í atómrannsóknum.“ *Öldin*, 1 (1), 1951, bls. 21–22.

Anon.: „Heimsmýndin nýja.“ *Lesbók Morgunblaðsins*, 11. mars 1951, bls. 155–156.

Ásgeir Magnússon: „Stjörnustöðin á Palomar-fjalli og viðfangsefni stjarnfræðinga.“ *Dagrenning*, 6, 1951, bls. 16–32.

Anon.: „Heimsmýnd Hoyles prófessors.“ *Úrval*, 10(3), 1951, bls. 63–69. Úr *Time*.

Hoyle, F.: *Uppruni og eðli alheimsins*. Reykjavík 1951. Hjörtur Halldórsson þýddi. Inngangur eftir Trausta Einarsson.

Gamow, G.: *Pættir úr ævisögu jarðar*. Reykjavík 1954. Hjörtur Halldórsson þýddi og endursagði.

Jordan, P.: „Staða lífsins í alheiminum.“ *Úrval*, 13(6), 1954, bls. 43–50. Grein úr *Orion*, Murnan 1–2. hefti 1953. Björn Franzson þýddi. Hann skrifar einnig stuttan eftirmála.

Anon.: „Ljósvakakenningunni sleppt.“ *Lesbók Morgunblaðsins*, 20. mars 1954, bls. 198–199.

Ásvaldur Eydal: *Jörðin*. Í flokknum *Lönd og lýðir*, 22. bindi. Reykjavík 1954. Fyrsti kafli um fjallar um jörðina og sólkerfið.

Hjörtur Halldórsson: „Merkustu nýjungar í stjarnfræðivísindum.“ *Náttúrufræðingurinn*, 25, 1955, bls. 41–43.

Anon.: „Risinn meðal jarðstjarnanna.“ *Lesbók Morgunblaðsins*, 20. nóvember 1955, bls. 656–659.

Sveinn Sigurðsson: „Heimsmynd vor í ljósi nútímans.“ *Eimreiðin*, 61, 1955, bls. 162–170.

Trausti Einarsson: „Þensla alheimsins.“ *Náttúrufræðingurinn*, 26, 1956, bls. 49–50.

Páll Bergþórsson: „Um undrageim.“ *Loftin blá*, 1957, bls. 57–63.

Anon.: „Mikilleiki alheimsins: Ljósmyndun himingeimsins nú lokið á Palomar.“ *Lesbók Morgunblaðsins*, 20. janúar 1957, bls. 36–39.

Abbott, R.T. og fl.: *Heimurinn okkar*. Reykjavík 1957. Hjörtur Halldórsson þýddi. Þrettánda kafli um fjallar m.a. um stjarnvísindi.

Sternfeld, A.: *Hnattferðir*. Björn Franzson íslenskaði. Reykjavík 1957.

7. Tímabilið frá 1958 til 2000

Segja má að á Íslandi hefjist nútíminn í raunvísindum fyrir alvöru við upphaf geimaldar í árslok 1957. Ekki leið á löngu þar til óvenju margir ungir Íslendingar höfðu hafið háskólanám í raunvísindum og tæknigreinum. Þessi þróun hefur haldið áfram og fjöldinn stöðugt farið vaxandi. Frá og með 1958 hefur fjöldi rita eftir íslenska höfunda um stjarnvísindaleg efni vaxið hröðum skrefum. Svo mörg eru ritin, að ekki verður gerð tilraun til að nefna nema hluta þeirra hér og þá einkum viðameiri verk á íslensku ætluð leikmönnum. Í því sem á eftir fer hefur stuttum greinum og fréttapistlum yfirleitt verið sleppt og í listann vantar einnig mikinn fjölda ritsmíða á erlendum málum, til dæmis sérhæfðar tímaritsgreinar og skýrslur, doktorsritgerðir og bækur. Slík verk eru talin upp í ritaskrár stjarnvísindamanna, sem oft má finna á heimasíðum þeirra. Upptalningin hér á eftir er því langt frá því að vera tæmandi. Hún gefur í besta falli vísbendingu um helstu viðfangsefni íslenskra stjarnvísindamanna undanfarna hálfu öld.

1958-1970:

Anon.: „Rannsóknarferðir til tunglsins.“ *Lesbók Morgunblaðsins*, 16. mars 1958, bls. 136–141.

Sänger, E.: „Þúsund ár sem einn dagur.“ *Úrval*, 17(2), 1958, bls. 36–40. Úr *The Atlantic*. Um geimferðir og takmörkuðu afstæðiskenninguna.

Gísli Halldórsson: *Til framandi hnatta*. Reykjavík 1958.

Gatland, K.W. og D.D. Dempster: *Líf í alheimi*. Reykjavík 1958. S. Sörenson íslenskaði.

Trausti Einarsson: „Hugmyndir manna um alheiminn fyrr og nú.“ Í *Vísindi nútímans*. Reykjavík 1958, bls. 27–51.

Martinoff, D.J.: „Gervitungl Sovétríkjanna og könnun himingeimsins.“ *Náttúrufræðingurinn*, 29, 1959, bls. 91–108. Þorvaldur Þórarinsson þýddi.

Anon.: „Radiostjörnusjónaukinn á Jodrell Bank.“ *Morgunblaðið*, 20. mars 1959, bls. 6.

Anon.: „Sólblettir færast í aukana.“ *Lesbók Morgunblaðsins*, 20. apríl 1959, bls. 221–222.

Trausti Einarsson: „Segulmagn jarðar og annarra himinhnatta.“ *Almanak Þjóðvínafélagsins*, 1959, bls. 25–43.

Sigurbjörn Einarsson: „Bíblían, kirkjan og vísindin.“ *Andvari*, 84, 1959, bls. 13–30.

Á. Ó.: „Fegurð himinsins.“ *Lesbók Morgunblaðsins*, 1. maí 1960, bls. 229–232.

Anon.: „Hraði ljóssins: Er hann ekki alltaf eins?“ *Lesbók Morgunblaðsins*, 12. mars 1961,

bls. 145–147.

Trausti Einarsson: „Nokkur orð um sumaraukagreinina í Íslendingabók.“ *Skírnir*, 135, 1961, bls. 171–174.

Rousseau, P.: *Framtíð manns og heims*. Reykjavík 1962. Broddi Jóhannesson íslenskaði.

Björgvin Hólm: „Líf á öðrum hnöttum.“ *Lesbók Morgunblaðsins*, 10. mars 1963, bls. 8 og 13.

Anon.: „Maðurinn og geimvísindin.“ *Morgunblaðið*, 27. september 1963, bls. 8.

Hlynur Sigtryggsson: „Veðrið á reikistjörnunum.“ *Veðrið*, 1, 1964, bls. 9–15 og 2, 1964, bls. 58–62.

Þorsteinn Sæmundsson: *Norðurljós: Handbók um norðurljósaathuganir*. Reykjavík 1964.

Koestler, A.: „Mesta hneyksli kristinnar.“ *Lesbók Morgunblaðsins*, 1. mars 1964, bls. 1 og 12–14. Um Galíleí og kirkjuna.

Stubbs, P.: „Ráðgáta tunglsins.“ *Lesbók Morgunblaðsins*, 25. apríl 1965, bls. 1 og 13–15.

Þorsteinn Sæmundsson: „Drög að heimsmynd nútímans.“ *Náttúrufræðingurinn*, 1966, bls. 48–84.

Sagan, C. og fl.: *Reikistjörnurnar*. Alfræðisafn AB, Reykjavík 1966. Örn Helgason þýddi.

Clarke, A.C. og fl.: *Könnun geimsins*. Alfræðisafn AB, Reykjavík 1966. Baldur Jónsson og Gísli Halldórsson þýddu.

Þorsteinn Sæmundsson: „Gervitungl og geimflaugar.“ *Almanak Þjóðvinafélagsins* 1967, bls. 83–102.

Jónas S. Þorsteinsson: *Stjörnufræði gerð auðskilin*. Reykjavík 1967. Siglingafræði.

Hjálmar Sveinsson: „Geimannáll.“ Nokkrar greinar í *Almanaki Þjóðvinafélagsins*, árin 1967 til 1970.

[Baldur Eliasson verkfræðingur (nú í Sviss) skrifaði nokkrar greinar um útvarpsstjörnufræði, m.a. í *The Astrophysical Journal* á árunum 1967 til 1972.]

Trausti Einarsson: „Hvernig fann Þorsteinn Surtur lengd ársins?.“ *Saga*, 6, 1968, bls. 139–142.

Trausti Einarsson: „Uppruni tungls og innri gerð.“ *Lesbók Morgunblaðsins*, 16. júlí 1969.

Þorsteinn Sæmundsson: „Menn á tunglinu.“ *Lesbók Morgunblaðsins*, 16. júlí 1969, bls. 6–9.

Trausti Einarsson: „Nokkur atriði varðandi fund Íslands, siglingar og landnám.“ *Saga*, 8, 1970, bls. 43–64.

Þorsteinn Sæmundsson: „Markmið geimvísindanna.“ *Almanak Þjóðvinafélagsins*, 1970, bls. 123–136.

Þorsteinn Sæmundsson: „Fingrarím.“ *Almanak Þjóðvinafélagsins*, 1970, bls. 156–194; 1972, bls. 165–199; 1976, bls. 128–146; .

Einstein, A.: *Afstæðiskenningin*. Reykjavík 1970. 2. útg. (endurskoðuð) 1978. Þýðandi Þorsteinn Halldórsson. Inngangur eftir Magnús Magnússon. Eftirmáli: „Um staðfestingu afstæðiskenningarinnar á síðari árum“ eftir Þorstein Sæmundsson og Þorstein Vilhjálmsson. Þetta er þýðing á bókinni *Über die spezielle und die allgemeine Relativitätstheorie. Gemeinverständlich*, sem kom fyrst út 1917.

1971-1980:

Haraldur Sigurðsson: *Kortasaga Íslands: Frá öndverðu til loka 16. aldar*. Reykjavík 1971.

Þorsteinn Sæmundsson: „Um grundvöll páskareiknings.“ *Almanak Þjóðvinafélagsins* 1971, bls. 153–170.

Þór Jakobsson: „Jóhannes Kepler: 400 ára minning.“ *Lesbók Morgunblaðsins*, 30. janúar 1972, bls. 10–11 og 13.

Þorsteinn Sæmundsson: *Stjörnufræði–Rímfræði*. Reykjavík 1972.

Trausti Einarsson: *Eðlishættir jarðarinnar og jarðsaga Íslands*. Reykjavík 1972. Í inngangi er stuttur kafli um uppruna jarðarinnar og stjörnufræði.

Anon.: „Nikulás Koperníkus.“ *Lesbók Morgunblaðsins*, 18. febrúar 1973, bls. 1 og 6–7.

Þorsteinn Sæmundsson: „Kóperníkus, ævi hans og afrek.“ *Andvari*. Nýr flokkur, 15, 1973, bls. 114–125.

Worwill, R.: *Geimferðir*. Reykjavík 1973. Þýðandi Sigrún K. Hannesdóttir.

Molton, P.: „Er nokkur þarna úti? “ *Lesbók Morgunblaðsins*, Fyrri hluti: 30. desember 1973, bls. 13–15 og 23. Síðari hluti: 6. janúar 1974, bls. 10–11 og 14.

Þorsteinn Sæmundsson: „Stjörnuhiminninn.“ *Skátabókin*. Reykjavík 1974, bls. 319–340.

Þorsteinn Sæmundsson: „Um ákvörðun tímans.“ *Árbók Vísindafélags Íslendinga*, 1974, bls. 50–68. Einnig *Almanaki Þjóðvinafélagsins*, 1977, bls. 147–171.

Bruck, M.T.: *Næturhiminninn*. Reykjavík 1974. Þýðandi Guðrún Karlsdóttir.

Þorsteinn Sæmundsson: „Geimflaugar kanna reikistjörnurnar.“ *Almanak Þjóðvinafélagsins* 1975, bls. 144–167.

[Gísli Hlöðver Pálsson, öðru nafni Jack G. Hills: „Possible power source of Seyfert galaxies and QSO's.“ *Nature*, 254, 1975, bls. 295–298. Sú af greinum höfundar sem mest er vitnað í.]

Þorsteinn Sæmundsson: „Þorratungl og páskatungl.“ *Almanak Þjóðvinafélagsins*, 1978, bls. 161–169.

Haraldur Sigurðsson: *Kortasaga Íslands: Frá lokum 16. aldar til 1848*. Reykjavík 1978.

1981-1990:

Ágúst Guðmundsson: *Stjörnufræði*. Kennslubók í tveimur bindum. Reykjavík 1981–1982.

Ardley, N. og fl.: *Alheimurinn og jörðin*. Reykjavík 1982. Ari Trausti Guðmundsson þýddi.

Drake, S.: „Newton, eplið og Galileo.“ *Lesbók Morgunblaðsins*, 24. desember 1982, bls. 20–21.

Þorsteinn Sæmundsson: „Um tíðni páskadagsetninga.“ *Almanak Þjóðvinafélagsins*, 1983, bls. 168–176.

Gunnar Dal: *Heimsmýnd okkar tíma*. Reykjavík 1983.

Morris, R.: „Svallsamur stjörnufræðingur.“ *Lesbók Morgunblaðsins*, 25. febrúar 1984, bls. 7.

O'Dy, S.: „Alheimurinn.“ *Lesbók Morgunblaðsins*. Fyrri hluti: 26. maí 1984, bls. 9–10. Seinni hluti: 2. júní 1984, bls. 11–12.

Árni Hjartarson: „Halastjarnan Halley í íslenskum heimildum.“ *Týli*, 15, 1985, bls. 1–5.

Einar H. Guðmundsson: „3K-geislunin og ljóshvolf hins sýnilega heims.“ Í *Rannsóknir í eðlisfræði á Íslandi*. Ritstj. Leó Kristjánsson. Reykjavík 1985, bls. 85–98.

Þorsteinn Vilhjálmsson: *Heimsmýnd á hverfanda hveli: Sagt frá heimssýn vísindanna frá öndverðu fram yfir daga Newtons*. 1. bindi. Reykjavík 1986.

Þorsteinn Vilhjálmsson: *Heimsmýnd á hverfanda hveli: Sagt frá heimssýn vísindanna frá öndverðu fram yfir daga Newtons*. 2. bindi. Reykjavík 1987.

Þorsteinn Sæmundsson: „Endurtekningar í dagatali.“ *Almanak fyrir Ísland*, 1987, bls. 94–95.

Einar H. Guðmundsson: „Yfirborð nifteindastjarna.“ Í *Eðlisfræði á Íslandi III.*. Ritstj. Jón Pétursson og Þór Jakobsson. Reykjavík 1987, bls. 42–68.

Einar Júlíusson: „Geimgeislar.“ Í bókinni *Í hlutarins eðli*. Ritstj. Þorsteinn I. Sigfússon. Reykjavík 1987, bls. 349–379.

Sverrir Ólafsson: „Óðabólga alheimsins.“ *Mannlíf*, apríl 1988, bls. 98–109.

Becklake, S.: *Himinngeimurinn: Sólar, stjörnur, gervitungl, geimtækni*. Í flokknum Gluggi alheimsins. Reykjavík 1989. Álfheiður Kjartansdóttir þýddi.

Ingvar Agnarsson: *Leiðsögn til stjarnanna*. Reykjavík 1989.

Björn Jónsson: *Stjarnvísir í Eddum*. Reykjavík 1989.

Árni Hjartarson: „Halastjörnur, sólmyrkvar, eldgos og áreiðanleiki annála.“ *Árbók hins íslenska fornleifafélags*, 1989, bls. 85–100.

Einar H. Guðmundsson: „Sprengistjarnan 1987A.“ Í *Eðlisfræði á Íslandi IV.*. Ritstj. Jakob Yngvason og Þorsteinn Vilhjálmsson. Reykjavík 1989, bls. 11–30.

Einar H. Guðmundsson: „Johnsonius og Lievog: Konunglegir stjörnumeistarar á Íslandi á 18. öld.“ Í *Eðlisfræði á Íslandi IV.* Ritstj. Jakob Yngvason og Þorsteinn Vilhjálmsson. Reykjavík 1989, bls. 110–125.

Þorsteinn Vilhjálmsson: „Af surti og sól: Um tímatal o.fl. á fyrstu öldum Íslands byggðar.“ *Tímarit Háskóla Íslands*, 4,1, 1989, bls. 87–97.

Robert Magnus: „Er sólkerfið stöðugt?.“ *Tímarit Háskóla Íslands*, 5, 1990, bls. 57–66.

Hawking, S.: *Saga tímans*. Reykjavík 1990. Þýðandi Guðmundur Arnlaugsson. Inngangur eftir Lárus Thorlacius.

Þorsteinn Vilhjálmsson: „Raunvísindi á miðöldum.“ Í bókinni *Íslensk þjóðmenning VII*. Reykjavík 1990, bls. 1–50.

Árni Björnsson: „Tímatal.“ Í bókinni *Íslensk þjóðmenning VII*. Reykjavík 1990, bls. 51–101.

1991-2000:

Örnólfur E. Rögnvaldsson og Einar H. Guðmundsson: „Heimsfræðilegar athuganir í alheimum með þrýstingi.“ *Eðlisfræði á Íslandi V*. Ritstj. Leó Kristjánsson og Þorsteinn Vilhjálmsson. Reykjavík 1991, bls. 35–41.

Gunnlaugur Björnsson: „Heitar gasskífur umhverfis svarthol.“ *Eðlisfræði á Íslandi VI*. Ritstj. Grímur Björnsson. Reykjavík 1992, bls. 71–80.

Ari Trausti Guðmundsson: *Ferð án enda: Ágrip af stjörnufræði*. Reykjavík 1992.

Árni Björnsson: *Saga daganna*. Reykjavík 1993. Aukin og endurbætt útgáfa 2000.

Haraldur Sigurðsson: „Halastjörnur og loftsteinar: Óboðnir gestir utan úr geimnum valda ragnarrökum.“ *Náttúrufræðingurinn*, 62, 1993, bls. 45–62.

Gunnlaugur Björnsson: „Hubble–sjónaukinn.“ *Náttúrufræðingurinn*, 63, 1993, bls. 284–286.

Þorsteinn Sæmundsson: „Hve stórt er hænufetið? “ *Almanak fyrir Ísland*, 1993, bls. 92–95.

Þorsteinn Sæmundsson: „Brandajól.“ *Almanak fyrir Ísland*, 1994, bls. 94–96.

Guðmundur Arnlaugsson: „Þyngdaraflið.“ *Náttúrufræðingurinn*, 64, 1994, bls. 47–64.

Gunnlaugur Björnsson: „Árekstur aldarinnar.“ *Náttúrufræðingurinn*, 64, 1994, bls. 131–138.

Cloche, P. og fl.: *Himinninn og fjarlæggar stjörnur*. Óskar Ingimarsson þýddi. Reykjavík 1994. Barnabók.

Haraldur P. Gunnlaugsson: „Hulunni svipt af yfirborði Mars.“ *Morgunblaðið*, 7. ágúst 1994, bls. 16–17.

Gunnlaugur Björnsson og Einar H. Guðmundsson: „Stjarnfræðilegar athuganir í hrynjandi veröld.“ *Eðlisfræði á Íslandi VII*. Ritstj. Þórður Arason. Reykjavík 1994, bls. 51–58.

Þorsteinn Sæmundsson: „Tíðni sólmyrkva og tunglmyrkva.“ *Almanak fyrir Ísland*, 1995, bls. 94–95.

Gunnlaugur Björnsson: „Geimflaugin Galíleó.“ *Náttúrufræðingurinn*, 65, 1995, bls. 3–9.

Einar H. Guðmundsson: „Upphaf og endir alheims.“ *Morgunblaðið*, 25. júní 1995, bls. 18–19.

Einar H. Guðmundsson: „Stefán Björnsson reiknimeistari.“ *Fréttabréf Íslenska stærðfræðafélagsins*, júlí 1995, bls. 8–27.

Einar H. Guðmundsson: „Heimsmynd stjarnvísinda: Sannleikur eða skáldskapur? “ Í bókinni *Er vit í vísindum?*. Ritstj. Andri Björnsson, Torfi Sigurðsson og Vigfús Eiríksson.

Reykjavík 1996, bls. 39–68.

Einar H. Guðmundsson: „Nokkur óleyst vandamál í stjarnvísindum.“ *Verpill*, 1996, bls. 5-8.

Aðalbjörn Þórólfsson: „Tengsl sólvindsins og jónahvolfs.“ *Eðlisfræði á Íslandi VIII*. Ritstj. Helga Tulinius. Reykjavík 1996, bls. 161–167.

Þorsteinn Sæmundsson: „Hlutfall birtu og myrkurs á jörðinni.“ *Almanak fyrir Ísland*, 1996, bls. 94–95.

Þorsteinn Sæmundsson (ritstj.): *Orðaskrá úr stjörnufræði*. Reykjavík 1996.

Viðar Guðmundsson og Þorsteinn Vilhjálmsson (ritstj.): *Orðaskrá um eðlisfræði og skyldar greinar*. Reykjavík 1996.

Einar H. Guðmundsson: „Tycho Brahe og Íslendingar.“ *Lesbók Morgunblaðsins*, 14. desember 1996, bls. 4-6.

Haraldur P. Gunnlaugsson og Ásgeir Pétursson: „Leyndarmál Mars afhjúpuð.“ *Morgunblaðið*, 5. júlí 1997, bls. 28–29.

Einar H. Guðmundsson og Örnólfur E. Rögnvaldsson: „Þyngdarlinnur, dulstirni og huldu efni.“ *Morgunblaðið*, 9. júlí 1997, bls. 24-25.

Sigurður Steinþórsson: „Stjörnu–Odda draumur.“ *Fréttabréf Háskóla Íslands*, 19 (7), sept. 1997, bls. 3–4. Um aðdragandann að þátttöku Íslendinga í samstarfinu um Norræna stjörnusjónaukann.

Þorsteinn Sæmundsson: „Um sólarhlið húsa.“ *Almanak fyrir Ísland*, 1998, bls. 94–95.

Gunnlaugur Björnsson: „Sögur af svartholum.“ *Verpill*, 1998, bls. 4–6.

Gunnlaugur Björnsson: „Sólir og svarthol.“ Í *Undur veraldar. Greinasafn um raunvísindi fyrir almennig*. Ritstj. Þorsteinn Vilhjálmsson. Reykjavík 1998, bls. 43–62.

Einar H. Guðmundsson: „Gísli Einarsson skólameistari og vísindaáhugi á Íslandi á 17. öld.“ *Saga XXXVI*, 1998, bls. 185-231.

Weinberg, S.: *Ár var alda*. Reykjavík 1998. Þýðandi Guðmundur Arnlaugsson. Inngangur eftir Einar H. Guðmundsson.

Einar H. Guðmundsson: „Ferhyrningar, halastjörnur og grunnmaskínur: Tveggja alda ártíð Stefáns Björnssonar.“ *Lesbók Morgunblaðsins*, 17. október 1998, bls. 8-9.

Örnólfur E. Rögnvaldsson og Vilhelm S. Sigmundsson: „Stefnumót við stjórnurnar“ og „Af sápukúlum og þyngdarlinsum“. Tvær greinar. *Morgunblaðið*, 17. janúar 1999, bls. 28–29.

Einar H. Guðmundsson: „Stjarnmælingar Rasmusar Lievogs 1779-1805.“ Ágrip 1999: <http://www.akademia.is/18.oldin/fyrirlestrar.asp?kenni=visindi&rot=einarh99>

Einar H. Guðmundsson og Páll Jakobsson: „Þyngdarlinnur og lögmál Fermats.“ *Eðlisfræði á Íslandi IX*. Ritstj. Ari Ólafsson. Reykjavík 1999, bls. 35–57.

Einar H. Guðmundsson og Óskar Halldórsson: „Varmageislun frá nifteindastjörnum.“ *Eðlisfræði á Íslandi IX*. Ritstj. Ari Ólafsson. Reykjavík 1999, bls. 195–202.

Einar H. Guðmundsson, Páll Jakobsson, Örnólfur E. Rögnvaldsson, Vilhelm S. Sigmundsson, J. Hjorth, T.H. Greve, L.L. Christensen, A.O. Jaunsen, E. van Kampen og A.N. Taylor: „Þyngdarlinurnar CL0024 og MS1621.5.“ *Eðlisfræði á Íslandi IX*. Ritstj. Ari Ólafsson. Reykjavík 1999, bls. 179–193.

Gunnlaugur Björnsson, Árdís Elíasdóttir, Jens Hjorth og Stephen Holland: „Sýnilegir glampar gammablossa.“ *Eðlisfræði á Íslandi IX*. Ritstj. Ari Ólafsson. Reykjavík 1999, bls. 163–170.

Mitton, J. og S. Mitton: *Stjörnufræði fyrir byrjendur*. Þýðandi Kristinn A. Guðjónsson. Reykjavík 2000.

Þorsteinn Sæmundsson: „Um sjávarfallaspár.“ *Náttúrufræðingurinn*, 69, 2, 2000, bls. 77–84.

8. Tuttugasta og fyrsta öldin

2001-2010:

Lárus Thorlacius: „Efnid og alheimurinn.“ *Lesbók Morgunblaðsins*, 5. maí 2001, bls. 6–7.

Einar H. Guðmundsson: „Endimörk hins sýnilega heims.“ *Morgunblaðið*, 22. júní 2001, bls. B4.

Hurd, D. og fl.: *Sól, tungl og stjörnur*. Þýðandi Þorsteinn Vilhjálmsson. Reykjavík 2001. Kennslubók fyrir grunnskóla.

Einar H. Guðmundsson og Gunnlaugur Björnsson: „Hulduorka og þróun hins sýnilega heims.“ *Eðlisfræði á Íslandi X*. Ritstj. Ari Ólafsson. Reykjavík 2002, bls. 59–63.

Gunnlaugur Björnsson, Sigríður S. Gylfadóttir og Ingimar H. Guðmundsson: „Afstæðilegir strókar í gammablossum.“ *Eðlisfræði á Íslandi X*. Ritstj. Ari Ólafsson. Reykjavík 2002,

bls. 65–71.

Vilhlem S. Sigmundsson, Örnólfur E. Rögnvaldsson, Páll Jakobsson, Einar H. Guðmundsson, Eelco van Kampen, Thomas R. Greve, Jens Hjorth og Haakon Dahle: „Litabrigði vetrarbrautapýrpinga.“ *Eðlisfræði á Íslandi X*. Ritstj. Ari Ólafsson. Reykjavík 2002, bls. 51–57.

Einar H. Guðmundsson: „Repp gegn Ørsted.“ Í *Eðlisfræði á Íslandi X*. Ritstj. Ari Ólafsson. Reykjavík 2002, bls. 218–239.

Pór Jakobsson (ritstj.): *Líf um víðan stjörnugeim. Giordano Bruno og nútímavísindi*. Reykjavík 2002.

Þorsteinn Vilhjálmsson og Jón G. Þorsteinsson (ritstj.): *Af hverju er himinninn blár? Spurningar og svör af vísindavefnum*. Reykjavík 2003.

Einar H. Guðmundsson: „Þyngdargeislun.“ *Tímarit um raunvísindi og stærðfræði*, 1, 2003, bls. 45–55.

Einar H. Guðmundsson og Gunnlaugur Björnsson: „Myrk framtíð?.“ *Verpill*, 2003, bls. 7–9.

Einar H. Guðmundsson: „Björn Gunnlaugsson og náttúruspekin í Njólu.“ *Ritmennt*, 8, 2003, bls. 9–78.

Lárus Thorlacius: „Svarthol og skammtafræði.“ *Tímarit um raunvísindi og stærðfræði*, 2, 2004, bls. 93–108.

Guðlaugur Jóhannesson, Gunnlaugur Björnsson og Einar H. Guðmundsson: „Líkan af glæðum gammablossa.“ *Tímarit um raunvísindi og stærðfræði*, 2, 2, 2004, bls. 81–86.

Örn Helgason og Haraldur P. Gunnlaugsson: „Fyrstu Mössbauerrófin frá Mars og greining bergsteinda.“ *Tímarit um raunvísindi og stærðfræði*, 2, 2, 2004, bls. 55–62.

Haraldur P. Gunnlaugsson, Örn Helgason, Leó Kristjánsson og Sigurður Steinþórsson: „Sam-anburður Mössbauerrófa af bergi frá Íslandi og Mars.“ *Tímarit um raunvísindi og stærðfræði*, 2, 2, 2004, bls. 63–70.

Andri S. Björnsson: *Vísindabyltingin og rætur hennar í fornöld og á miðöldum*. Reykjavík 2004.

Einar H. Guðmundsson: „Rannsóknir í stjarnedlisfræði við Háskóla Íslands.“ *Fréttabréf Stjörnskodunarfélags Seltjarnarness*. Október 2004, bls. 11–13.

Snævarr Guðmundsson: *Íslenskur stjörnuatlas*. Reykjavík 2004.

Einar H. Guðmundsson og Skúli Sigurðsson: „Eðli rúms og tíma: Ólafur Dan Daníelsson og greinar hans um afstæðiskenninguna.“ *Tímarit um raunvísindi og stærðfræði*, 3, 1, 2005, bls. 21–39.

Vilhelm S. Sigmundsson, Einar H. Guðmundsson og Eelco van Kampen: „Litbrigði og þróun vetrarbrautaþyrpinga.“ *Tímarit um raunvísindi og stærðfræði*, 3, 1, 2005, bls. 69–73.

Jón Hafsteinn Guðmundsson: „Dulstirni: Aðsópsskifur, strókar og risasvarthol.“ *Verpill*, 2005, bls. 28–29.

Sverrir Jakobsson: *Við og veröldin: Heimsmynd Íslendinga 1100–1400*. Reykjavík 2005.

Einar H. Guðmundsson, Eyjólfur Kolbeins og Þorsteinn Vilhjálmsson: „Heimsmyndin í ritum lærðra Íslendinga á sautjándu og átjándu öld.“ Í ritinu *Brynjólfur biskup: Kirkjuhöfðingi, fræðimaður og skáld*. Ritstj. Jón Pálsson, Sigurður Pétursson og Torfi H. Tulinius. Reykjavík 2006, bls. 247–291.

Páll Jakobsson, Guðlaugur Jóhannesson og Árdís Elíasdóttir: *Morgunblaðið* birti viðtöl við þessa ungu stjarnvísindamenn sunnudaginn 4. febrúar 2007, bls. 38–40.

Gunnlaugur Björnsson: „Gammablossar og heimsfræði.“ *Verpill*, 2007, bls. 41–43.

Björn Jónsson: „Cassini heimsækir Satúrnus.“ *Fréttabréf Stjörnuskoðunarfélags Seltjarnarness*. Október 2007, bls. 10–17.

Vilhelm S. Sigmundsson: *Nútíma stjörnufræði: Frá sólkerfinu okkar til vetrarbrauta og endimarka alheimsins*. Reykjavík 2007.

[Steinn Sigurðsson: „Role of Dynamical Research in the Detection and Characterization of Exoplanets.“ Forprent: arXiv:0705.2781v1 [astro-ph]. Af fjölmörgum greinum Steins er þessi einna nýlegust.]

Einar H. Guðmundsson: „De Revolutionibus á Íslandi?“. Handrit 2007:
<http://www.raunvis.hi.is/~einar/Revolutionibus.pdf>

Teuber, J.: *Ferð um himingeiminn*. Þýðandi Vilhelm S. Sigmundsson. Reykjavík 2008.

Viðauki A: Almanak Háskóla Íslands

Almanak Háskóla Íslands er grundvallarrit um stjörnufræði og kemur út árlega. Þorsteinn Sæmundsson hefur séð um útgáfu þess til fjölda ára.

Á vefsíðu almanaksins <http://www.almanak.hi.is/> er meðal annars efnisyfirlit þess frá upphafi og ítarleg grein um sögu þess eftir Þorgerði Sigurgeirsdóttur. Þá má finna þar almanaksskýringar og ýmsan annan fróðleik sem og fréttir úr heimi stjarnvísinda.

Viðauki B: Tímarit og vefsíður

Fréttir úr heimi stjarnvísinda birtast iðulega í dagblöðum. Að auki koma út nokkur tímarit hér á landi sem oft birta greinar um stjarnvísindi:

Tímarit um raunvísindi og stærðfræði: <http://www.raust.is/>

Fréttabréf Stjörnuskoðunarfélags Seltjarnarness

Náttúrufræðingurinn

Verpill

Lifandi vísindi

De Rerum Natura

Sjá einnig eftirfarandi vefsíður:

Vísindavefur Háskóla Íslands: <http://visindavefur.hi.is/>

Stjörnufræðivefurinn: <http://www.stjornuskodun.is/>

Stjörnuver Snævarrs Guðmundssonar: <http://natturumyndir.is/>

Stjörnuskoðunarfélag Seltjarnarness: <http://www.astro.is/>

Stjarnvísindafélag Íslands: <http://www.raunvis.hi.is/~einar/SI.html>